

POBIDKA (3) *sb f*

pobidka (2), **pobiedka** (1); pobidka *GórnDworz* (2); pobiedka *Diar*.

o oraz e jasne.

sg G pobidki (2). ◇ A pobiedkę (1). ◇ [I pobiedką.]

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

Pobudka, zachęta, bodziec (ze staroczes. pobiedka) (3) :

pobidka do czego (2): *Diar* 21; Więc iż tá pochodnia [*tj. szlachectwo*] nie rozłwieca vczynkow/ podłych ludzi/ przeto/ nie máią oni pobidki do cnothy/ áni boiázni niefláwy. *GórnDworz* Dv; [*PismaPolit* 543].

Zwrot: »przydawać (a. [da(wa)ć]) pobiedkę« [*szyk zmienny*] (1): do ktorego [*karania*] Mu [*Bogu*] wielką przydawamy ku złościam tym pobietkę – słowa Jego świętego, ktoremu się najwięcej w państwach WKM przeciwiają, wzgardzenie *Diar* 21; [Wolno im téż iest opić się [...] i iesc nie tylko krom potrzeby/ ale téż dlá złoczyńtwa/ iako mowią dlá trunku/ to iest aby się mogli obezrzeć choc się ich przyrodzenié tym brzydzi i przetořz mu pobiedkę dawaią iedząc to poczymby pić mogli *MurzNT* 111v (*Linde*); *PismaPolit* 543; Iżem fie tego domowić y doczekác niemogł/ áby kiedy Ich M. Kxię. *Iefuitae* Poznánłczy/ do iáwney rozmowy zemną pořtąpić mieli/ dawřzy řtronie nářzey/ fámi pierwey pobiedkę. *NiemDiatrube* A2].

Szereg: »pobidka a podřoga« (1): řpomnieć mu będzie mogł one flawne Hetmány/ ktorych contrefet to z mármoru/ to z miedzy/ á czáfem y ze złotá oni Grekowie/ ábo Rzymiánie [...] řtáwiáli: ták wiele dla nieřmiertelney flawy onych ludzi/ iáko teř dla pobidki á podřogi drugim/ iżby fie pocřciwą zazdrořcią ku thákieyře flawie pięli. *GórnDworz* Ee7v.

a. [*Zachęcanie, namowa:*

Wyrażenie przyimkowe: »za pobiedką [czyjå]«: opowiadałem iawnie/ řzem gotow z Ich M. X. Iezuity mowić publice o wiare řkrze: zá pobiedką ich. *NiemDiatrube* A3v.]

b. [*Utwór muzyczny będący zachęta do walki:* Zás Mářthyth-iáhu/ [...] y Házáz-iáhu [*grali*] w řkrzypice na óřm (głóřow) pobiedkę [*octavam ad vincendum*; gráli *Mutetę* o zwycięřtwie *Leop*; octawę gráli zwycięřtkå *WujBib*]. *BudBib* 1.Par 15/21 (*Linde*).]

Synonimy: *bodziec, pobudka, pobudzanie, pobudzenie, podřoga; a. namowa, namowienie.*

MMk, MP